

ОФІЦЕР УКРАЇНИ

№5 (51)'2015

ЖУРНАЛ АКАДЕМІЇ СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК ІМ. ГЕТЬМАНА ПЕТРА САГАЙДАЧНОГО

ПАМ'ЯТАЄМО ГЕРОЇВ-
ВІРИМО У ПЕРЕМОГУ!

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

... За виняткову особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові постановляю:

*Присвоїти звання Герой України з врученням ордена "Золота Зірка"
ПОРХУНУ Олександрові Володимировичу – майору.*

...За виняткову мужність, героїзм і незламність духу, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, постановляю:

*Присвоїти звання Герой України з врученням ордена "Золота Зірка"
ГРИНЮКУ Володимирівичу – старшому лейтенанту.*

*Президент України Петро ПОРОШЕНКО
23 березня 2015 року*

Президент України – Верховний Головнокомандувач
Збройних Сил України

Петро ПОРОШЕНКО:

**«Тут сьогодні формується нове
обличчя українського війська»**

Президент Петро Порошенко взяв участь в урочистому відкритті українсько-американських командно-штабних навчань «Фіарлес Гардіан – 2015», які проходять у Міжнародному центрі миротворчості та безпеки Академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного. Глава держави назвав ці навчання новим етапом у співпраці України та США.

Звертаючись до українських та американських учасників навчань, а також до присутнього Посла США в Україні Джеффри Пайєтта, Глава держави зазначив, що спільні навчання подібного змісту та масштабу проводяться в Україні вперше. «Обставини, за яких вони відбуваються, унікальні. На східному кордоні України відбувається повномасштабна агресія з боку іноземної держави, яка розв'язала проти України багатопланову різномірну «гібридну війну», — сказав Петро Порошенко.

Президент наголосив, що це війна не лише проти України. «Символічно, що саме в рік 70-ліття Перемоги Антигітлерівської коаліції над нацизмом, через Україну знову проліг рубіж цивілізаційної битви, в якій вирішується, якою бути Європі, яким бути світу», — зазначив Глава держави. — «Це війна не лише за незалежність України, а війна за свободу і демократію Європи і світу, війна, де вирішується питання, чи діятимуть у світі норми Міжнародного права, чи будуть цілісними і недоторканими кордони, чи можна безкарно застосовувати

силу лише тому, що в тебе чешуться руки. Чи є етнічна спорідненість приводом для безцеремонного втручання у внутрішні справи іншої держави? Чи сумісний авторитаризм та диктатура з європейською політичною культурою, в якій головна цінність – вільний громадянин з його правами вільної держави?».

За словами Глави держави, цілком природно, що за таких обставин якісно нового змісту і зовсім інших кількісних параметрів набуває стратегічне партнерство між Україною та Сполученими Штатами Америки, і це виявляється в різних формах і на різних рівнях – від президентів і верховних головнокомандувачів до солдатів. Петро Порошенко двома мовами (українською та англійською) навів слова командувача силами НАТО у Європі у 1997–2000 роках Уеслі Кларка про те, що українська армія зразка березня 2014 року і 2015 року – «це зовсім різні історії». Президент продовжив від себе: «Нам є чим пишатися, але є багато такого, чого нам треба вчитися», – сказав Глава держави.

«Вірю, що ви, нащадки бойової козацької слави, впораєтесь. Вірю, що немає у нас іншого шляху, крім до перемоги», – зазначив Президент.

У тренінгах, які пройдуть на військовому полігоні, з американської сторони візьмуть участь близько 300 десантників 173-ї повітряно-десантної бригади США, з української – в основному військовослужбовці Національної гвардії України (всього 900 бійців). А також 30 військовослужбовців різних підрозділів Збройних Сил України, з яких 20 – представники частин високомобільних десантних військ.

Навчання проходитимуть у три етапи, кожен з яких триватиме вісім тижнів. Потім відбудуться спільні навчання, в яких візьмуть участь полк «Азов», батальйон ім. Кульчицького, підрозділи спеціального призначення «Ягуар», «Омега» та інші підрозділи Національної гвардії України з Києва, Харкова, Запоріжжя, Одеси, Львова, Івано-Франківська та Вінниці.

Військовослужбовці Збройних Сил України будуть закріплені за цими групами і пройдуть повномасштабний тренінг. Загалом повна фаза навчання триватиме до листопада поточного року.

Петро Порошенко вручив державні нагороди військовим, які виявили особисту мужність і високий професіоналізм у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, полковнику Степану Логушу, підполковнику Олексію Мельнику, лейтенанту Олегу Віхтюку, сержанту Роману Петровському, солдату Руслану Бондаренку. Також Глава держави вручив ордери на отримання житла та ключі від нових квартир військовим, які були поранені або відзначилися під час Антитерористичної операції.

«Фіарлес Гардіан – 2015» розпочинають новий етап співпраці України та Сполучених Штатів Америки в оборонній сфері», – заявив Президент під час зустрічі з представниками ЗМІ у Міжнародному центрі миротворчості та безпеки. Він зазначив, що питання

щодо проведення цих навчань обговорювалися давно, вперше – ще 10 місяців тому, під час візиту в Україну Віце-президента США Джо Байдена. І як Президент і Верховний Головнокомандувач, він нині надзвичайно задоволений тим, що домовленості почали реалізовуватись, що сьогодні на Яворівському полігоні починаються ефективні дії щодо встановлення, закріплення і стабілізації миру.

Глава держави повідомив, що до цієї програми, окрім Сполучених Штатів, також долучаться партнери з Канади, Великої Британії, Польщі, інших країн НАТО, а також Австралії. Саме така міжнародна співпраця дозволить ефективно виконати завдання, які стоять сьогодні перед Україною, не лише щодо захисту нашої територіальної цілісності і суверенітету, а й захисту свободи та демократії в Європі і світі.

Петро Порошенко зазначив, що весь світ зараз демонструє підтримку України, і він, як Президент і Верховний Головнокомандувач, і надалі робитиме все можливе, щоб забезпечити мир і виконання домовленостей. Він подякував американським партнерам за професіоналізм інструкторів, які прибули в Україну для навчання та підготовки українських військових, висловив переконання в тому, що така співпраця піде на користь українській армії.

За словами очільника держави, програма навчань охоплює широке коло питань – починаючи від прав людини, правил та тактики ведення війни, закінчуючи навчанням з розвідки, управління вогнем, що сьогодні дуже потрібно українським військовим. «Це робиться не стільки для цієї війни, яка зараз триває на Сході. Мої рішення, як Верховного Головнокомандувача, щодо побудови Збройних Сил нової якості починають реалізовуватися», – наголосив Президент. Глава держави відзначив також, що разом з інструкторами із США прибула новітня військова техніка, яка візьме участь у навчаннях ЗСУ, Нацгвардії та інших підрозділів. При цьому у МЦМБ буде проходити підготовка лише інструкторів. «Не буде ситуації, коли тут будуть проходити навчання мобілізовані, які проходять тренування перед тим, як вирушити в АТО. Для цього у нас є власні центри, які ефективно виконують свою роботу», – сказав Петро Порошенко. Він також зауважив, що «з перших хвилин прибуття американських спецпідрозділів в Україну їх ефективна взаємодія із ЗСУ та Нацгвардією є дуже високою».

Відповідаючи на запитання, чи достатньо такої допомоги, Петро Порошенко зауважив, що ще пізніше тому Україна не могла отримати такої допомоги, бо ніхто не хотів співпрацювати, зокрема, через значну корупцію у військовому відомстві. На сьогодні ситуація змінилася завдяки вжитим заходам та роботі волонтерського десанту, і вже зараз є можливість отримувати допомогу у вигляді техніки та організувати такі навчання.

«Сьогодні українській армії і державі довіряють, тому є можливість передавати техніку і проводити навчання», – підбив підсумок спілкування Президент України.

Герой України Володимир ГРИНЮК:

*Старший лейтенант,
командир роти 30-ї окремої
механізованої бригади
Володимир Гринюк став
наймолодшим Героєм України серед
учасників АТО. Його штурмова
група з двадцяти бійців
10-11 лютого розімкнула Дебальцевську
дугу, захопивши частину населеного
пункту Логвинове. Володимир отримав
осколкові поранення, але продовжив керувати
своїм підрозділом, в результаті
війська хоч і з втратами, але вийшли
з Дебальцевого.*

Зараз Володимир Гринюк знаходиться в рідних Ківерцях Волинської області на реабілітації. Дружина Алла не бачила чоловіка більше року і сьогодні не може на нього надивитися. А п'ятирічна Карина і півторарічний Назар обліпили батька і не відходять від нього ні на секунду..

Майбутній герой не мріяв стати військовим. У дитинстві бачив себе ... вчителем танців. Після школи Володимир поступив до Луцького педагогічного коледжу, де отримав відразу дві спеціальності – хореографа і викладача інформатики. А потім була служба в армії.

Володимир розповідає, що йому дуже сподобався армійський колектив, у всьому строгість, чіткість. А тому залишився служити за контрактом. Пізніше вступив до Академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, по закінченні якої був скерований у 30-ту окрему механізовану бригаду, що у Новоград-Волинському. Сюди перевіз дружину з дітьми. А рік тому, саме на 8 Березня,

відправився захищати найголовнішу «жінку» – свою Україну.

Спочатку був у Херсонській області, потім в Луганській і, нарешті, в Донецькій. З його роти сформували штурмову групу, головне завдання якої – йти на допомогу іншим підрозділам. Воювали в Пісках, біля Донецького аеропорту, потім в Дебальцевому.

У лютому 2015 поточного року надійшов наказ «пробити» коридор в районі Логвинове. Це виявилось найбільш «гарячим» завданням у його житті. Бій тривав, не припиняючись, з сьомої ранку до першої години дня. Група Гринюка знищила 30 терористів і вивела з ладу три одиниці бойової техніки противника.

Під час одного з боїв офіцера поранило осколком в поперек. Щоб продовжувати командувати штурмовою групою, він зробив собі знеболюючий укол і абияк наклав пов'язку. У госпіталь потрапив тільки пізно ввечері. Незважаючи на шалений опір ворога, мужні воїни зуміли захопити частину села і

створити умови для безпечного виходу військ із Дебальцевого.

– Страшно воювати у відкритому бою? – запитує кореспондент Героя.

– Тут завжди допомагає особистий приклад. Скажімо, я на очах у підлеглих цілюсь з РПГ у ворожу техніку, потрапляю. Танк загоряється і зупиняється. Хтось із хлопців відразу говорить: «Командир, а можна мені спробувати?». Тут же передаю зброю. Головне – захопити бійців і не сховатися за їхніми спинами.

– На боці «ДНР» і «ЛНР» воюють професійні російські військовики, козаки, чеченці і просто кримінальні елементи. Хто з них найбільш агресивний?

– Надзвичайно дико поведуть себе чеченці-кадіровці. Таке враження, що серед них одні наркомани. Майже всі полонені з їх числа, яких нам вдавалося захопити, були «наколоти» й «обкурені». Зрозуміло, вони, як і решта терористів, заробляють гроші, але пояснити їх жорстокість неможливо. Від

«КОЛИ ВРУЧАЛИ НАГОРОДУ – Я ХВИЛЮВАВСЯ. НАВІТЬ НА ПОЛІ БОЮ НЕ БУЛО ТАК СТРАШНО

знуцань кадировці отримують задоволення. Щоправда, потрапивши в полон, відразу стають смиренними, кажуть, що їх змусили воювати. Але ми намагаємося не тримати у себе полонених, передаємо їх далі – СБУ або контррозвідці. Перед моїм підрозділом стоять зовсім інші завдання ...

– Коли ви дізналися, що вас представили до Зірки Героя?

– Наприкінці березня в штабі сказали, що належить їхати в Київ, в Міністерство оборони. Я, як військова людина, зайвих запитань не ставив. Раз потрібно, значить, поїду. Уже в столиці командир батальйону повідомив, що мене представили до нагороди. Настрій, звичайно, покращився. Але про те, що мені вручать «Золоту Зірку», дізнався тільки за дві години до нагородження. Дивлюся на комбата

недовірили, а він каже, мовляв, помилки бути не може. Тут ще одна новина – вручати нагороду буде особисто Президент. Я захвилювався. Якщо чесно, навіть на полі бою не було так страшно. Пізніше комбат, спостерігаючи за тим, як тремтіли мій голос і руки, сказав, що він вперше мене бачив таким...

Вручаючи нагороду, Петро Порошенко сказав мені, що вагався, а чи варто мені, молодому офіцеру, давати таке високе звання. Але начальник Генштабу навів переконливі аргументи. Мою роту хвалили багато командирів бригад, до яких я зі своїми бійцями в різний час приходив на допомогу. Голос у Верховного Головнокомандувача тихий, спокійний, упевнений. І рука дуже міцна.

Дружина Володимира зізналася, що її чоловік лише на

війні суворий. Подзвонить буквально на секунду, скаже, що з ним все гаразд і ... чекай потім наступного вечора, щоб дізнатися головне – живий! А коли приїжджає додому, то стає звичайним чоловіком і татом. Взагалі, звання Героя на Володі ні крапельки не відбилося – він такий же тихий, добрий. У сімейному колі відзначали високу нагороду. Прийшли найближчі родичі і друзі, батьки Володі плакали від щастя. Всі дуже пишаються ним.

Незабаром Володимир повернеться у свій підрозділ, який зараз знаходиться на першій лінії оборони біля Дебальцевого. Його очікують підлеглі.

Леніна БИЧКОВСЬКА

На фото: Володимир ГРИНЮК під час складання державних іспитів в Академії сухопутних військ

ДОРОГІ ДРУЗИ!

У травневі дні весняного цвітіння до нас знову прийшло свято Перемоги: цьогоріч ми відзначаємо 70-річчя нашої великої звитяги над нацизмом у Європі.

Подвиг воєнного покоління – це еталон служіння ідеалам свободи, справедливості та добра в страшні роки Другої світової. Українці заплатили за свободу та право жити на рідній землі десятьма мільйонами життів. Це надзвичайно висока плата. Тому ми згадуємо всіх, чие життя забрала війна, низько вклоняємося та шановуємо їх. Ми славимо тих, хто самовідданою ратною працею наближав розгром ворога.

Важко знайти слова, якими можна було б передати всю вдячність за безсмертний подвиг переможців у найжорстокішій війні, яку не знало людство. Прийдешні покоління у вічному боргу перед ветеранами за зразки мужності, силу духу, самопожертву, які виявили вони в боях за рідний край. Подвиг воїнів-переможців непідвладний часу, як і безмежна наша вдячність всім, хто відстояв нашу Вітчизну у жорстокому протистоянні з нацизмом, виявив стійкість та незламність духу.

Сьогодні мужність ветеранів, їхня життєва мудрість, ставлення до ратного і громадянського обов'язку – належний приклад для нащадків. Наш обов'язок – бути гідними життєвого подвигу, усіма своїми справами утверджувати мир та злагоду на українській землі, особливо в часи нинішньої агресії. І я гордий з того, що випускники нашої Академії з честю відстоюють недоторканність та територіальну цілісність держави у зоні проведення Антитерористичної операції. Четверо наших вихованців удостоєні найвищої нагороди - звання Героя України, понад 130 отримали ордени та медалі, а 36 наших вихованців поклали своє життя за сучасну Україну, її незалежність.

З початком травня ми відзначаємо також День матері. Це не менш шановане в Україні свято, і воно надзвичайно важливе для кожного з нас. Адже мама – найдорожча людина, яка не лише дарує нам життя, але й супроводжує нас у ньому. Вона – наша захисниця, все розуміє і все пробачає, і готова любити нас попри все. Допомогайте матерям, пам'ятайте про них – ніхто не зробить для вас більше, ніж вони, і ніхто не буде з вами більш відвертим та щирим!

Я сердечно вітаю наших ветеранів з 70-річчям Перемоги над нацизмом у Європі. Бажаю їм здоров'я, щастя, добробуту та віри у краще життя!

Найтепліші слова висловлюю й нашим матерям, передусім тим, хто своєю підтримкою, розумінням долучається до процесу становлення своїх синів – майбутніх офіцерів Українського війська. Хто своєю любов'ю та турботою зігріває серця наших курсантів. Щастя вам, мирного неба, віри у кращу долю нашої неньки-України!

*Начальник Академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного
генерал-лейтенант Павло ТКАЧУК*

*Нещодавно,
переглядаючи фото
із сімейного архіву,
спіймала себе на думці,
що ніколи, власне, і не
замислювалася над тим,
яку професію обере мій
син по закінченні
школи. Я завжди бачила
його лише у військовому
однострої.
І обов'язково
офіцерському.*

МИ ПРОДОВЖИМО РАТНУ СПРАВУ НАШОЇ РОДИНИ

Зрештою, інакше й не могло бути. Стезю захисника Вітчизни у лихі роки Другої світової та у повоєнний час торували прадіди Олексія. Їхні діти, наші з Володимиром батьки, також десятки років віддали війську, як і їхні батьки, завершивши службу у званні полковника.

Мій чоловік ще з курсантських часів щоразу наголошував: офіцерські династії, як ніякі інші, мають першочергове право на існування. Це переконання у нього від його батька. Цієї думки він дотримується і нині, а особливо два роки тому, коли син обирав виш для навчання. І добре, що Олексій опанує свою майбутню професію в одному із найпрестижніших вишів України і Європи. Його двадцять років тому закінчив його батько, який зараз служить в одному із підрозділів видового навчального закладу, а також дядько старший лейтенант Артем Безбородов, кавалер ордену «За мужність», що нині бере активну участь в проведенні Антитерористичної операції на Сході України.

Тому я надзвичайно пишаюся тим, що ми продовжили ратну справу нашої родини, що, як і багатьох інших українських сімей, зуміли прищепити дітям любов до героїчної професії.

Буду відвертою, були у нашій родині і такі, хто радив нам, скажімо так, перенацілити Олексія на отримання фаху і обов'язково в цивільному навчальному закладі. Говорили про це навіть тоді, коли син уже навчався в Академії. Ні, не тому, що мають якесь особливе ставлення до військових, їхньої служби. Просто вбачають в Олексієві ще дитину.

Передусім це стосується жіночої половини старшого покоління. Вони і сьогодні переконують мене, що і очі у нього «не світяться» так, як раніше,

і бліденький, худенький, і посмішка якась не така, і дома буває час од часу. А я, мати, нічого такого не помічаю. Я усвідомлюю: Олексій подорослішав! Тим більше що натяку на труднощі, нездійсненні бажання, а тим більше, про якісь розчарування я жодного разу за два роки від сина не чула.

Натомість бачу у нього нестримне бажання якомога глибше пізнати свою професію. І в цьому йому допомагає, зрозуміло, батько. Відкрию таємницю: я з великою цікавістю спостерігаю за тим, як Володимир сперечається з сином довкола якоїсь проблеми, яка тим чи іншим чином дотична до майбутньої професії Олексія.

А ще, як будь-яка мати, мені болить за те, що нині відбувається на Донбасі. Як і всі, молю Господа, аби там припинилася проливатися кров, щоб якомога швидше в регіоні запанували мир і спокій. Мені важко уявити, як виживають в таких нестерпних умовах люди? Про яке життя можна вести мову, коли довкола постійно рвуться снаряди, коли гинуть наші військовики та цивільні мешканці.

Як ставлюся до того, що і мій син може відбутися для захисту країни на Схід? Не приховуватиму: у мене одна мрія, щоб вже завтра закінчилась ця жахлива і ненависна усім війна. Але я також добре пам'ятаю слова Олексія: «Мамо, тато був на Сході, Артем чи не від самого початку проведення АТО

там, і я, якщо потрібно буде, поїду!». Так, в глибині душі я не хочу, аби війна навіть дотично торкнулася сина. Але заборонити – ніколи! Навіть у подумах цього не зможу зробити... Адже не мала б права дивитися в очі тим матерям, діти яких нині боронять нашу державу від агресора, ціною здоров'я і, на жаль, життя наближають мир і спокій нашої незалежної України.

Ми повинні усіляко підтримувати таких матерів, а також військовиків, хто перебуває нині на лікуванні у шпиталях. Мені приємно усвідомлювати, що наша Рада курсантських матерів долучилася до вирішення питань щодо цієї надзвичайно важливої роботи. Знаєте, іноді я не можу збагнути, звідкіля у наших курсантських матерів, а передусім у Валентини Султанбагаєвої, стільки енергії, сил та ентузіазму. І це при тому, що їхні діти вже завершили навчання в Академії, проходять службу в інших регіонах.

Гадаю, роботу нашої Ради потрібно посилювати. Залучатимемо для цього матерів наших першокурсників. І надзвичайно корисним є те, що в переддень материнського свята ми маємо змогу зустрітися в Академії, обговорити разом з керівництвом вишу нагальні проблеми, окреслити напрями щодо їхнього вирішення, зрештою, просто поспілкуватися і пізнати один-одного.

Ольга БЕЗБОРОВОДА

Ця суто жіноча громадська організація, до складу якої входять матері курсантів усіх факультетів, діє у виші вже кілька років. Її поява була викликана бажанням не лише достеменно знати, яким чином і в яких умовах проходить навчання, виховання та відпочинок майбутніх офіцерів, але й безпосередньо долучитися до цього відповідального процесу.

ПІДРОЗДІЛ ОСОБЛИВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Саме так називають Раду курсантських матерів, яку було створено 2011 року за ініціативи начальника Академії генерал-лейтенанта Павла Ткачука.

І нині, коли ми переживаємо нелегкі часи під час неоголошеної, «гібридної війни» на Сході держави, коли у своїй скорботі та печалі очікуємо на її припинення, а серця – у щоденній тривозі за майбутнє синів та дочок, коли з нетерпінням чекаємо на повернення додому живими та здоровими своїх дітей – випускників уславленого вишу, бойових офіцерів, які перебувають на передовій, щоразу ризикуючи найдорожчим – своїм життям, – Рада матерів дійсно набула статусу підрозділу особливого призначення. Адже розділяємо долю захисників України, як ніколи раніше, об'єднавшись у своїх діях та молитвах за мир і спокій на землі.

Ми продовжуємо займати активну життєву позицію щодо патріотичного виховання юнаків та дівчат у погонах, співпрацюємо з керівним складом та науково-педагогічними працівниками закладу, публічно звертаємось до громадськості країни та світу, закликаючи сприяти припиненню агресії ворога, організуємо адресну допомогу учасникам АТО, відвідуємо поранених бійців у шпиталях тощо.

З огляду на минулі роки, задам запитання: а з чого все розпочиналося? Звісно, як кожна мати, дитина якої обрала професію захисника Вітчизни, ми не могли не перейматися тим, як відбуватиметься процес вишколу наших

дітей. А тому радо відгукнулися на пропозицію керівництва вишу щодо створення Ради.

Невдовзі переконалися, що в Академії, яка відома не лише в Україні, створені дійсно всі необхідні умови для якісного навчання та виховання юнаків і дівчат. Але ніщо, будьмо відвертими, не замінить їм материнську підтримку, віру та любов, які, власне, і є і джерелом духовної сили, відданості та терпіння на шляху до омріяних лейтенантських зірок. При цьому ми завжди розділяємо їхні радощі та тривоги, підтримуємо добрим словом, даємо пораду, вселяємо впевненість у власні сили, даруємо материнське тепло та надію.

Пам'ятаю, як на першому засіданні Ради вирішували організаційні питання, ознайомлювалися з відповідними нормативно-правовими актами оборонного відомства, положенням щодо діяльності матерів у військовому колективі, визначалися зі своїми правами та обов'язками. І як було приємно почути невдовзі, що Рада курсантських матерів – це дійсно частина академічного колективу, а у її складі – енергійні, ініціативні та відповідальні жінки, які вболівають за майбутнє своїх дітей. Нас дійсно об'єднали турбота про курсантів та співпраця з Академією. Усі заходи матерів спрямовані на військово-патріотичне та правове виховання молоді у

погонах, допомогу в покращенні їхнього побуту та дозвілля, на те, щоб життя майбутніх офіцерів було цікавішим, різноманітнішим, змістовнішим.

Запам'ятались спогади про наш "агітдесант" з кращими курсантами закладу – колишніми вихованцями лицеїв Львівського державного імені Героїв Крут та Волинського обласного на прес-конференції з лицеїстами, які навчаються там з метою профорієнтації вишу і окреслення перспективи становлення професії військового.

Чимало часу приділяємо й спілкуванню з курсантами під час організованих бесід. І такі зустрічі намагаємось влаштувати за відсутності офіцерів, що, звісно, спонукає до відвертої розмови. Говоримо, наприклад, про труднощі у навчанні та під час служби, про інтереси та захоплення юнаків і дівчат, взаємини із курсантами різних курсів, порозуміння з офіцерами та викладачами, відпочинок у стінах вишу та у місті. І знаєте, що передусім вражає? Що молодь із різних регіонів України, яка навчається в Академії, не зациклюється на мовному бар'єрі у спілкуванні між собою, а у подоланні труднощів віддає перевагу колективізму і взаємодопомозі.

Не оминаємо питань культури мовлення та поведінки, особливо за межами навчального закладу. В

окремих випадках рекомендуємо уважніше прислухатися до порад своїх наставників, більше читати, вивчати звичаї та традиції краю, де проходять роки навчання тощо.

Рада курсантських матерів – активний учасник багатьох академічних заходів: це і концерти, які щороку присвячуються державним святкам, у тому числі Дням Збройних Сил України та Сухопутних військ. Саме під час організації таких святкувань і були створені жіночий вокальний ансамбль "Чарівнички" та чоловічий "Львівські гусари." А до Дня матері Рада запропонувала «Материнські поради», своєрідні настанови для курсантів – майбутніх офіцерів.

Ми не оминаємо спортивного життя, здоров'я вихованців вишу. Приміром, запровадили акцію під назвою «Молодь у погонах – за здоровий спосіб життя», під час якої проходить відповідне анкетування курсантів, влаштовуються колективні співбесіди, інтерв'ювання у

вигляді відеоролика тощо. Ми залучаємо представників різних структур міста, які всіляко протидіють поширенню вживання наркотичних речовин, тютюну чи алкогольних напоїв. А у день спортивного свята започаткували проведення змагань з волейболу між командами курсантських матерів та представницями Академії.

Окрема сторінка нашої діяльності – відвідини Міжнародного центру миротворчості та безпеки, коли проходили планові заняття щодо польового вишколу курсантів усіх спеціальностей. Ми побували у навчально-тренувальних комплексах, на вогневому містечку та танкодромі, спостерігали за стрільбами артилеристів, ознайомилися з водлазним комплексом, відвідали спеціальні заняття з інженерної підготовки, зокрема, наведення понтонно-мостової переправи тощо.

Ми переконалася, що теоретичні знання дійсно підкріплюються

практичними навичками. При цьому об'єкти польової складової відповідають вимогам сьогодення, постійно удосконалюються. А якщо додати до цього належні умови щодо проживання курсантів у Гвардійському містечку, можемо запевнити кожну матір, що керівництво Академії цінує і дбає про курсанта, а командири та науково-педагогічні працівники вміло передають свої знання майбутній еліті Українського війська.

Не забуваємо і про взаємодію з органами місцевої влади, громадськими організаціями та установами щодо пропаганди видового навчального закладу, підвищення його іміджу, а для прозорого та правдивого висвітлення життєдіяльності колективу вишу залучаємо вже добре знану у регіоні телевізійну програму «Звітцяга», журнал «Офіцер України», представників ЗМІ, які професійно розповідають про процес навчання в Академії. При цьому самі беремо безпосередню участь у написанні матеріалів для друкованих засобів масової інформації.

Рада матерів пишається випускниками Академії – захисниками Вітчизни, які гідні своїх попередників "сагайдаченців", і своєю щоденною ратною працею втілюють в життя гасло вишу: "Україна, Честь, Відвага."

Ми вдячні альма-матер за офіцерський вишкіл наших синів і дочок, професіоналізм, силу духу, витривалість, боєздатність та усвідомлення відповідальності при виконанні бойових завдань у непростий час протистояння агресору на Сході. Пишаємося тим, що у їхньому вихованні є і наша, материнська, часточка.

Щодо майбутніх планів – їх достатньо. І ми сподіваємося, що вони знайдуть підтримку у керівництва Академії, факультетів. Зрозуміло, що «гібридна війна», агресивні плани ворога вносять корективи у наше життя. А тому бажаємо новообраній Раді курсантських матерів не втрачати надбань, не зупинятись на досягнутому, а творчо, ініціативно, сміливо і завзято підходити до здійснення нових проектів і задумів, реалізації найрізноманітніших планів щодо військово-патріотичного виховання та підготовки фахівців для Збройних Сил України.

Найголовніше – це мир та спокій на нашій землі! А все інше неодмінно здійсниться! Адже Україна та її народ – непереможні!

Валентина СУЛТАНБАГОМАЄВА,
голова Ради курсантських матерів Академії сухопутних військ

З часом люди змінюються: таким є життя. Я в гостях у ветерана Леоніда Львовича Гуліша розглядаю фотографії, на одній він у 45-му, на іншій – сьогодні. Між цими двома знімками – сімдесят років.

“ДЕНЬ ПЕРЕМОГИ 45-го ПАМ’ЯТАЮ УСЕ ЖИТТЯ”

39 років віддав службі у Збройних Силах полковник у відставці Гуліш, а у загальному (тобто ще й у пільговому обчисленні) – понад п’ятдесят: місяць на фронті рахувався за три, служба у Заполяр’ї – за два.

Свою трудову діяльність Леонід Львович почав шістнадцятирічним юнаком на ремонтному заводі. На початку 1943 року був мобілізований. Зараз йому 89 років.

– В армії пройшов шлях від курсанта до полковника, – розповідає співрозмовник. – І за це дуже вдячний долі.

На війні він був командиром взводу 17-го гвардійського стрілецького полку 1-ї Московсько-Мінської орденна Леніна, Червонопрапорної та орденна Суворова дивізії. Це з’єднання входило до складу 3-го Білоруського фронту, і нагороди на його прапорі яскраво розповідають про його воїнів.

Отримав свою нагороду за особисту мужність і Гуліш. Перед штурмом фортеці Кенігсберг його було важко поранено у нічному бою. Ось рядки з подання, яке підписав командир полку у лютому переможного 45-го...

“У боях Гуліш Л.Л. виявив себе сміливим та рішучим офіцером. 23-го січня, форсувавши річку Прегель і перебуваючи зі своїм взводом у бойових порядках, першим увірвався у населений пункт. Підтягнувши сили, противник перейшов до контратаки. Бійці взводу, підпустивши ворога на близьку відстань, відкрили вогонь. В результаті було відбито дві контратаки фашистів. У цьому бою молодший

лейтенант Гуліш Л.Л. знищив 13 гітлерівців. Гідний урядової нагороди – орденна Вітчизняної війни II ступеня».

– Був представлений до одного, а отримав інший – орден Червоної Зірки, – згадує Леонід Львович.

– А з чого, власне, розпочалася Ваша довга армійська біографія? Як проходили роки служби та де саме?

– Йшла війна. Батько був призваний до війська, а нас із мамою евакуювали на Північний Кавказ. Згодом, у березні 43-го, склав Присягу та майже рік провчився у піхотному училищі у Чарджоу (Туркменістан). У жовтні 44-го у званні молодшого лейтенанта потрапив до офіцерського полку, звідки направили мене на 3-й Білоруський фронт на посаду командира взводу. Мої підлеглі були людьми старшого віку, адже мені тоді було лише дев’ятнадцять. Одним словом, авторитет завоювати було не просто, але дорослішав я надзвичайно швидко.

...Після війни офіцеру Гулішу довелося складати екзамени за повний курс Військового училища вже у Ризі. Згодом були роки навчання на факультеті політичної економії у Вищому воєнно-педагогічному інституті у Ленінграді (пізніше його було переформовано у педфакультет Військово-політичної академії. – Авт.). Але на той час Леонід Львович проходив службу на Північному флоті.

За десять років у Заполяр'ї він став підполковником, начальником Будинку офіцерів флоту.

Наступним не менш цікавим та насиченим етапом у житті офіцера стала служба у старовинному місті Лева. В 1964 році заочника ад'юнктури Академії Гуліша призначають на посаду викладача Львівського вищого військово-політичного училища. У виші він викладав на кафедрах культурно-просвітницької роботи та політекономії десятки років, вчив не лише радянських курсантів, а й слухачів армій дружніх тоді СРСР країн. Сотні учнів Леоніда Львовича пройшли армійську службу, обіймають різні посади і сьогодні. Він і нині підтримує зв'язки зі своїми вихованцями – офіцерами запасу та у

відставці Миколою Пономарьовим, Григорієм Васяновичем, Миколою Шумом, Ігорем Тарасовим, Сергієм Варченком та іншими. Ось що вони розповідають...

«Був блискучим викладачем і знав предмет, як ніхто. Ставився до курсантів, як до колег, і знав їх не тільки за прізвищами, а й по іменах. Мав чималий практичний досвід як працівник культурно-виховної роботи, добре знав її організацію і особливості, а також специфіку служби офіцера флоту».

«Звільнився у запас і довго працював на кафедрі політекономії. Як методист-викладач не мав собі рівних».

«Його колишні учні займають сьогодні різні високі посади у Збройних Силах України та країн СНД і завжди пам'ятають свого викладача, який був прикладом для них в усіх відношеннях: і в службі, і в побуті. Багато курсантських сердець відігрівались у роки навчання в його родині, де вони завжди були бажаними гостями і з якими Леонід Львович ділився не тільки великим життєвим досвідом, а й усім, що було на його столі».

Сьогодні Леонід Львович спілкується і зі своїми співслужбовцями

по ЛВВПУ полковниками у відставці – ветераном Другої світової війни Семеном Андрійовичем Гіренком, Володимиром Тимофійовичем Чалим, Олександром Григоровичем Тюпаловим. Їм є що згадати і про що поговорити.

– Дуже тепло ставиться до нас, ветеранів, начальник Академії сухопутних військ генерал-лейтенант Павло Ткачук, – підкреслив співрозмовник. – Він завжди із повагою відгукується на всі наші звернення, запрошує в гості.

– Леоніде Львовичу, цього-річ ми святкуємо 70-річчя Великої Перемоги. Вітаємо Вас із цим святом і бажаємо міцного здоров'я на довгі роки! А яким запам'ятався Вам перший переможний травень 1945-го?

– Згадую його усе життя. День Перемоги я тоді зустрів в евакошпиталі, де лікувався після поранення на фронті. Жінки, й не лише вони, плакали від щастя. Люди кричали, а ті, хто мав зброю, стріляли у повітря. Незабутнє видовище, – згадує ветеран.

Ігор МОСЕЙЧЕНОК

На знімках: Леонід Львович Гуліш на війні та сьогодні, під час заняття з курсантами (шістдесяті роки).

*Рідна мати моя, ти ночей не доспала
І водила мене у поля край села,
І в дорогу далеку ти мене на зорі проводжала,
І рушник вишиваний на щастя на домо дала...*

ТИМ, КИМ Я Є, І УСІМ, ЩО Я МАЮ, ЗАВДЯЧУЮ МАТУСІ!

Мати... Матінка... Матуся...

*Звучить дуже лаконічно та водночас так багатогранно.
У значенні цього слова природа втілила
найвищий свій ідеал.*

Насправді, мати – це сильна жінка, яка здатна на великі подвиги заради своєї дитини. Її думки супроводжують нас у далеких мандрах, материнська ласка гріє протягом усього життя аж до глибокої старості. Вона – зіронька, яка веде за собою впродовж багатьох років, оберегаючи від злого і поганого своєю силою і вірою. Даруючи життя, вона віддає разом із часточкою себе безмежну турботу та відповідальність, виховує з маленького немовляти моральну, освічену особистість, вселяє в неї віру.

Мама – найрідніша і найдорожча у цілому світі людина, і все в дитині – від матері. Це вона вчила нас вимовляти перші слова, посміхатися до людей, говорити з ними ввічливо, з любов'ю. Вона нас вчила бути дорослими. І пізнаючи закони життя, саме від матері ми перейняли наймудрішу науку – любити людей. Мати вчила нас поважати друзів, бути вірними їм, завжди залишатися людьми.

Вірність – це почуття, яке теж виховала у нас ненька: вірність професії, вірність друзям, вірність Батьківщині...

Тим, ким я є, і усім, що я маю, завдячую своїй матусі. Її підтримка супроводжує мене впродовж життя та відіграла велику роль у виборі моєї майбутньої професії.

«Чому ти вирішила стати військовою?» – напевно, одне з найчастіших запитань від знайомих та друзів. «Мрія дитинства», – відповідаю я. Адже ще зі шкільного віку бути офіцером було для мене справою честі та гідності, хоча у сім'ї військових не було. Звичайно, вступити до видового вишу – справа не з легких. Готувала себе до цього кроку не один рік. А коли все сталося, не могла передати своїх почуттів. І тоді, як ніколи, найбільше хотілося пригорнутися до своєї матусі, відчути тепло її душі, ніжних рук. Досі пам'ятаю сльози радості в маминих очах, коли вона вперше побачила мене у військовому

однострої, сказала тоді, що не може повірити, що це її дочка.

Протягом мого навчання в Академії ми разом переживаємо всі мої злети і падіння. І кожного разу, отримавши, приміром, заохочення чи нагороду, я поспішаю порадувати її, адже тільки вона вміє щиро радіти за мене. Мама розуміє мене, як ніхто інший. Вона завжди є щирим радником і духовним наставником по житті. Вона найрідніша для мене. Знаю, що інколи ранила словом, вчинками та не просила вибачення. Тому, дорога матусю, ластівко моя! Дякую тобі за те, що подарувала мені життя, дякую тобі за твою турботу, терпіння, підтримку та мудрі поради!

Для матерів ми і в два, і в двадцять два, і в п'ятдесят два роки залишаємося дітьми. До них за порадою йдемо і малими, і дорослими. Материнська доля – це книга. Швидко читаючи її, ми пропускаємо абзаци і розділи, завдаючи прикрого болю. Та її любов сильніша за

буденні образи. І як часто ми забуваємо говорити їй слова вдячності та любові.

У шаленому ритмі життя ми швидко дорослішаємо й залишаємо рідну домівку, забуваючи подякувати найріднішій за недоспані ночі та прикрі сльози і розчарування, за незрадливу віру і підтримку, адже лише вона знає цінність нашого життя...

Щороку ми святкуємо День Матері, вкладаючи триєдиний сенс у поняття «Мати». Це – Мати-Богородиця, яку українці-козаки обрали своєю заступницею, а сьогодні до неї звертаються в молитвах наші воїни. Це – наша земна Матір, яка дарує нам життя, мудро формує наші почуття, творить людину. І цей триєдиний сенс виростає до узагальнюючого поняття Матері-України, яка теж хвилюється за долю кожного свого сина, кожної своєї доньки, які як і 70 років тому під час Другої світової війни, так і зараз, в неоголошеній війні, захищають її цілісність та недоторканність. А наші рідні матері молитвами благають у Пресвятої Диви Марії захистити своїх дітей від наруги ворога.

Дорогі наші матері! Від імені всіх військовослужбовців висловлюю щире вдячність вам, низько схиляю голову! Дякую Господу за те, що ви у нас є.

І нехай Всевишній дарує вам ще багато щасливих, безхмарних років, міцного здоров'я та мирного неба для вас та ваших дітей!

Курсант Іванна ЧОБИТ

Я - ЩАСЛИВА МАТИ

Курсант Ярослав Гутий навчається на факультеті підготовки спеціалістів інженерних військ та військ РХБ захисту. Розповідаючи про сина, його мати, Анжела Степанівна, згадує, яким він був у дитинстві, чим захоплювався, якими досягненнями тішив батьків і вчителів...

– Не був відмінником, – каже вона, – але навчався завжди на «добре», як кажуть, стабільно. Захоплювався боксом, футболем, плаванням. Не дивно, що після 11-го класу поступив в Академію сухопутних військ. Наша сім'я переконана: професія офіцера – не лише героїчна та почесна, вона додає людині впевненості у собі, віри у завтрашній день, стабільності у житті. І хоча військовиків серед нашої рідні не було, Ярослав твердо вирішив здобути офіцерський чин. Результати ЗНО він мав дуже добрі і, пройшовши випробування фізичною підготовкою та психологічними тестами, поповнив лави курсантів одного з найпрестижніших вишів України. Що розповідає нам, батькам, Ярослав?

Нелегким було входження в армійське життя. Але поступово звик до дисципліни, і сьогодні, наприклад, чергування у наряді йому не видається таким важким, як колись. Навчатися в Академії йому подобається. Звик і до постійного розпорядку, розкладу занять. Помітила, що Ярослав став більш зібраною людиною, вмів відповідати за свої вчинки. Із повагою розповідає про викладачів, а серед курсантів має багато друзів – Анатолія Марценюка, Владислава Ткача, Романа Францішкевича, інших. У звільненні нерідко приходять до нас додому.

– Товаришуєш, напевне, здебільшого з львів'янами? – адресує запитання Ярославу.

– Ні, чому? Це зовсім необов'язково. Наприклад, Марценюк з Хмельницького. Об'єднує не місце народження чи проживання. У будь-якому колективі люди гуртуються, передусім, за інтересами.

– А які дисципліни у навчанні цікавлять найбільше?

– Інженерне забезпечення бою, фортифікація, тактика, вогнева підготовка. Наша спеціалізація – «Управління діями підрозділів інженерних військ». Тобто у майбутньому нам довірять командирські посади, і ми повинні добре опанувати теоретичні знання, набути достатніх навичок.

– У жовтні Ярослав і його товариші вже побували на польовому виході, у травні, наприкінці першого курсу, відбудеться наступний, – продовжила розмову Анжела Степанівна. – Знаю, що кожний виїзд на полігон викликає у хлопців чимало емоцій та зацікавленості...

Така обізнаність щодо навчання сина свідчить про те, що мати посправжньому радіє за успіхи Ярослава. Вона вірить, що він стане справжнім офіцером, відданим патріотом рідної України.

Анжела Степанівна не приховує, що є дійсно щасливою матір'ю. Адже у неї троє синів. Старшому Оресту вже 28 років, Ярослав – середній. І хто зна, можливо, й наймолодший, Остапчик, який цьогогоріч піде до школи, колись навчатиметься в Академії сухопутних військ.

Анжела ГУТА

Нещодавно із Норвегії повернулись представники Академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, які відвідали своїх колег із Академії сухопутних військ, що дислокується в м. Осло. Про мету відвідин, перебіг заходу розповідає очільник української делегації – начальник навчального відділу Академії підполковник Олексій ШЕВЧЕНКО.

Наш «десант» не був численим і окрім мене до нього були залучені старший викладач кафедри тактико-спеціальних дисциплін факультету бойового застосування військ майор В. Опришко, курсанти Я. Фідря, О. Кутової, П. Сава, С. Мілаєнко та Н. Яценюк. Ми брали участь у навчанні з командної взаємодії та обміну досвідом щодо питань організації навчального процесу норвезької Академії, вивчали особливості методики викладання за стандартами НАТО, знайомилися з використанням новітніх інформаційних технологій тощо. Відбувалося це як в пункті постійної дислокації вишу, так і на загальновійськовому полігоні Хенгсванн.

Наші курсанти активно залучались до комплексних практичних занять, які включали різноманітні заходи і педагогічні прийоми. Прикладом, в один із днів вони відпрацьовували питання розміщення відділення в тимчасових районах базування: облаштували укриття з подальшим його використанням для нічного відпочинку та залучались до занять з фізичної підготовки, адаптуючись до кліматичних умов.

А під час заняття щодо злагодження відділення вони впродовж

ЛЬВІВСЬКИЙ «ДЕСАНТ» У НОРВЕЗЬКОМУ ВИШІ

шести годин тактико-стройовим методом відпрацьовували питання щодо пересування підрозділів у пішому порядку, дії відділення під час виходу на об'єкт атаки, обшуку полоненого, при веденні кругової оборони, виходу з оточення. Керівниками занять були курсанти, які мали досвід проходження військової служби до вступу в Академію. Викладачі не залучались.

Не менш продуктивним і надзвичайно цікавим видався день, коли курсанти здійснювали пересування у складі відділення на велику відстань. Під час практичного заняття у гірсько-лісистій місцевості нікому не давали жодних поблажок. В повному екіпіруванні впродовж восьми годин курсанти відпрацьовували навчальні питання щодо руху по маршруту за допомогою GPS-карти, організації привалів та надання медичної допомоги на марші.

У завданні курсантам визначалися тільки три контрольні точки маршруту, час, коли потрібно прибути в кінцевий пункт, і бар'єрні ділянки (озера, річки, небезпечні зони автостради). Горизонтальна відстань між початковим і кінцевим пунктами була близько 20 км, а з урахуванням умов гірських перевалів довжина маршруту

сягала 26 км. Пересування здійснювалось в темну і світлу пору доби. Прилади нічного бачення, компаси (на випадок втрати GPS-сигналу) за умовами завдання не передбачались. Звернення за допомогою до місцевих жителів також заборонялось.

Цікаво, що курсанти самостійно визначали час початку висування, швидкість руху, райони привалів, прийоми їжі і порядок безпосередньої охорони на марші. Під час пересування інструктори з навчальною метою при допущенні очевидних помилок командирами відділень не виправляли їх, не зазначали, які заходи не виконані, навіть з питань харчування. Вони лише з'ясовували причини помилок шляхом опитування командирів відділень і курсантів, аналізували зміни мікроклімату в колективах. А це, зрозуміло, сприяло формуванню лідерських якостей та психологічній сумісності колективу.

Два дні були приділені теоретичним та практичним заняттям щодо дії піхотного відділення в наступі та обороні. Вони проводились виключно на місцевості. Після викладення теоретичного матеріалу (до 45 хв) курсанти висувались у визначені райони і за елементами на новій

місцевості відпрацьовували теорію на практиці. Вже з поверненням у вихідний район обговорювались отримані результати. Завершилось усе комплексним відпрацюванням всіх елементів наступу та оборони методом зустрічної гри на місцевості. Для наших курсантів були організовані практичні заняття з вогневої підготовки, в ході яких вони виконали вправи зі штатної стрілецької зброї Норвегії із використанням кліматорних прицілів.

Львів'яни також брали участь у воєнізовано-інтелектуальній естафеті, мета якої – якомога швидше привести особовий склад у бадьорий стан після нічного фізичного і психологічного навантаження, розвивати логічне мислення,

спритність, фізичну витривалість, удосконалювати навички курсантів у колективних діях. Під час естафети застосовувалися біг на короткі дистанції, вправи на спритність, враховувалися відповіді на контрольні питання груповим методом, вправи з перенесення важких предметів, розпалювання багаття, обслуговування стрілецької зброї та підготовка особистого екіпірування на швидкість.

Дещо незвичним видалося для нас практичне заняття «Дії при потраплянні у крижану пастку». Впродовж трьох годин курсанти навчались, як поводити себе при потраплянні у крижану пастку, перетині водоймищ взимку, як долати психологічний бар'єр під час та

після перебування у холодній воді. А температура повітря, до речі, була -22°C . Занурення у воду проводилось у повному екіпіруванні. Намет для обігріву встановлювався лише для тих, хто міг втратити свідомість або захлинутись. Занурення у воду виконувалось усіма без винятку, як курсантами, так і інструкторами.

Слід зазначити, що на загальновійськовому полігоні відстані між районами занять були до 2 км, пересування здійснювалось у повному екіпіруванні. Таким чином, щоденна маршова підготовка курсантів була щонайменше 10–15 км. Харчувалися вони сухими пайками. Командири відділень самі визначали час для прийому їжі, вирішували інші побутові питання.

По завершенні практичних занять викладачі Академії обов'язково оцінювали набуття курсантами лідерських якостей. За норвезькою методикою оцінювання, підсумкова оцінка складається з трьох складових: самооцінки, оцінки товаришів, оцінки інструкторів. Тому після повернення у пункт постійної дислокації усі пишуть звіти, в яких оцінюють товаришів, а також дають оцінку інструкторам з питань методики навчання, висловлюють думку щодо змісту комплексу практичних занять тощо. Опитування курсантів не є анонімним, оскільки надання об'єктивної оцінки собі і товаришам – це їхній обов'язок.

На фото: курсанти Академії під час тренінгів з норвезькими колегами

Продовження в наступному номері

Сержанту Андрію Слободянюку лише 21 рік. За кілька місяців участі в Антитерористичній операції на Сході країни цей спецпризначенець заслужив три нагороди — орден «За мужність» III ступеня, відзнаку від Міністра оборони України «За зразкову службу» і срібну медаль «За оборону міста Краматорськ». А коли після поранення військові лікарі констатували, що на передову він зможе повернутися нескоро, Андрій вирішив реалізувати свою давню мрію стати офіцером. Не закінчивши повний курс лікування, він виписався зі шпиталю, аби встигнути подати документи на вступ до військового вишу, і тепер навчається в Академії сухопутних військ.

ЙОГО ШЛЯХЕТНА МЕТА

Андрій народився у Хмельницькому. Мати, Людмила Павлівна, фактично виховувала сина сама. До речі, вже близько 13 років жінка служить у війську, нині — старшим механіком вузла зв'язку 19-ї ракетної бригади. Тож що таке військова служба, син знав добре і бачив, як мати заробляє на хліб. Після закінчення школи він і сам пішов працювати, аби покращити матеріальне становище сім'ї й по-чоловічому підтримати її. А коли призвали до війська, без вагань пішов виконувати конституційний обов'язок.

— Я був призваний у 80-ту окрему аеромобільну бригаду. Закінчив навчальний підрозділ та набув кваліфікацію командира аеромобільного відділення 3-го класу. А через вісім місяців служби підписав контракт. Це було в жовтні 2012 року, — розповів сержант Андрій Слободянюк.

Ще рік він прослужив у бригаді. За цей час узяв участь у навчаннях «Рапід Трайидент» та «Кленова арка», здійснив 12 стрибків з парашутом і провів чимало часу на польових практичних заняттях. Згодом перевівся ближче до дому — у 8-й окремих полк спеціального

призначення на посаду командира розвідувального відділення.

— В один із днів на початку березня в полку оголосили бойову тривогу. А за декілька днів уся наша частина виїхала в зону Антитерористичної операції. Згодом вирушили до Краматорська, — пригадує хронологію подій молодший командир.

Саме тут, у Краматорську, на початку травня військовослужбовців полку залучили до активних бойових дій.

Перший бій сержанта Андрія Слободянюка відбувся 4 травня. Відтоді всі чітко усвідомили — йде війна.

— Добре пам'ятаю і 18 травня. Вже півтори доби ми сиділи в засідці біля кладовища, чатуючи на ворога, який регулярно обстрілював наші позиції з мінометів. Та «рибка», яку впіймали, була «жирнішою», ніж очікували, — на позицію прибули терористи з переносним зенітним ракетним комплексом. Саме в цей час у даному районі виконували розвідувальні польоти наші льотчики на Су-24. Вони і були мішенню для найманців. Командир групи доповів командирі полку та

отримав наказ негайно знешкодити ворога. Операцію провели вдало: троє терористів загинули, двоє отримали поранення. Ми захопили ПЗРК та два заряди до нього. А підкріплення, що підійшло, знищило кілька десятків російських найманців, які прикривали своїх поплічників, — розповів сержант Андрій Слободянюк.

У червні група спецпризначенців, до якої входив і Андрій, брала участь у пошуку літака-розвідника Ан-30 та порятунку екіпажу, на який полювали бойовики. Завдяки професійним діям, рішучості і сміливості наших вояків вдалося врятувати двох льотчиків, які вижили після падіння літака, та доставити тіла трьох загиблих членів екіпажу.

У липні спецпризначенці вели запеклі бої під Луганськом з прориву оборони ворога, аби деблокувати аеропорт, в якому тримали оборону колишні співслужбовці Андрія — вояки 80-ї окремої аеромобільної бригади. У ході цих боїв 20 липня постраждала майже вся група, а її командир майор Олександр Петраківський досі знаходиться у важкому стані в одному з лікувальних закладів. 27 липня під час танкової

атаки російських найманців був поранений і сам Андрій.

— Я з іншими військовослужбовцями вів на одному з териконів спостереження за ворогом. Зокрема ми передавали координати цілей нашої артилерії. Десь о пів на шосту вечора ворог почав обстрілювати нашу позицію з мінометів, а потім задіяв танкові підрозділи. Поки добігли до укриття, по нас тричі стріляли з танкової гармати. На жаль, третій снаряд розірвався поряд і вибуховою хвилею закинув нас з офіцером — артилерійським розвідником у схованку, — розповів сержант.

Не усвідомлюючи, що він поранений, сержант Слободянюк зупиняв кровотечу, накладаючи пов'язки пораненому в ший і спину артилеристу. Потім вже надавали допомогу йому, коли затерпла від болю нога. Лише через два дні поранених спустили з терикону і доправили в польовий шпиталь. Потім сержанта Андрія Слободянюка лікували в Харківському і Хмельницькому військових госпіталях. Поранена нога й досі болить. Та хлопець впевнений, що все буде гаразд.

Зараз, навчаючись в Академії, він передає бойовий досвід товаришам-курсантам. Нерідко за порадою до нього звертаються й офіцери навчального закладу. На факультеті ракетних військ і артилерії Андрій опановує фах артилерійського розвідника.

— У 8-му полку спеціального призначення залишилося багато друзів, з якими продовжую підтримувати зв'язок. Спілкуємося майже щодня зі старшим солдатом Маратом Муратовим (він важко поранений), санінструктором нашого підрозділу старшим солдатом Денисом Ляпуновим, який і надав мені першу медичну допомогу. Хлопці продовжують службу за контрактом, а мене підтримують у моєму бажанні стати офіцером, — розповідає сержант Слободянюк.

**Підполковник
Віталій СТЕЧИШИН**

Кажуть, що відмінники навчання – золотий фонд будь-якого навчального закладу. Таким особисто себе не вважаю. Гадаю, що високих результатів в опануванні знань, навичок повинен добиватися кожний курсант Академії. Сьогодні, коли на Сході України точиться бойове протистояння, коли Російська Федерація відверто намагається встановити контроль над українською територією, наша відповідь повинна бути однозначною – вчитися серйозно, відповідально, ставати фахівцями з великої літери.

ДО СПРАВИ СТАВИТЬСЯ СЕРЬОЗНО

Прикладів у нас чимало: більше півтори сотні наших випускників, виявляючи мужність і героїзм у зоні проведення АТО, удостоєні високих урядових нагород за вірцеве виконання військового обов'язку. Наші старші товариші, попередники, виявили у боротьбі за недоторканність і територіальну цілісність України неабиякий професіоналізм. Достатньо згадати лейтенантів Артема Банника, Юрія Гупалюка, Євгена Давиденка, Анатолія Ковалюка, Андрія Левицького, нагороджених орденом Богдана Хмельницького III ступеня. Ще вчора вони були курсантами різних факультетів нашого вишу, а вже сьогодні – героїчні офіцери Збройних Сил України. Усе, що отримали вони у стінах Академії, допомогло їм діяти на фронті фахово та мужньо. Саме на таких патріотів ми й зобов'язані рівнятися.

Я закінчую навчання на четвертому курсі факультету підготовки спеціалістів інженерних військ та військ РХБ захисту. До війська пішов за покликанням, адже обидва мої діди проходили у свій час армійську службу: Альберт Васильович Груздів, капітан у відставці, був розвідником, а Анатолій Юхимович Мороз під час строкової виконував обов'язок на Кубі ще під час Карибської кризи. Вони є для мене орієнтирами чоловічого ставлення до життя, армії.

Спеціалізація «Експлуатація та ремонт інженерного озброєння та техніки» має багато цікавих дисциплін. Та найбільше мене приваблюють засоби наведення переправи та вододлазна підготовка, практично на базі Міжнародного центру миротворчості та безпеки, який дислокується на полігоні. Наші викладачі майор Дмитро Анатолійович Окіпняк, працівник ЗС України підполковник запасу Олег Степанович Гембарський та інші докладають чимало зусиль для того, аби передати нам необхідні знання та особистий досвід.

Я, приміром, стараюсь спілкуватися з викладачами навіть у позанавчальний час, особливо коли необхідно отримати певну додаткову інформацію або ж конкретне уточнення за темою. Саме так до навчання, на мою думку, повинні ставитися всі курсанти.

Через рік я та мої друзі, серед яких молодший сержант Олександр Свиначук, курсанти Богдан Карвацький, Віталій Пухтіцький та інші, отримаємо офіцерське звання. Так що вже сьогодні для нас розпочинається найвідповідальніший етап у навчанні. І ми налаштовані пройти його з почуттям відповідальності!

**Молодший сержант
Володимир МОРОЗ**

Якщо матеріальні збитки, заподіяні Україні в роки Другої світової війни, значною мірою відображено, то демографічні втрати, на жаль, ще далекі від остаточних підрахунків. Перші спроби їх уточнення було здійснено радянською історіографією.

Характерно, що історики повоєнних часів вимушені були в цьому питанні дотримуватися точки зору партійних вказівок та військової статистики. Здебільшого наводились дані про загальну кількість військових втрат по Радянському Союзу.

За часів Й. Сталіна прямі втрати визначено у 7 млн чоловік. М. Хрущов збільшив їх до 20 млн, Л. Брежнєв – понад 20 млн, М.Горбачов – до 27-28 млн чоловік.

ЖЕРТОВНІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ В ДРУГІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ

Варто зауважити, що подібна антигуманна маніпуляція цифровими даними стосувалася лише військових (прямих) втрат. Поза увагою залишилися санітарні (демобілізовані внаслідок важких поранень і померлі в перші повоєнні роки), військовополонені, загиблі, яких було залучено до військових дій у штрафних батальйонах, цивільне населення, серед яких значну частку становили й депортовані, а також засуджені за різними політичними мотивами у 1945 – 1953 роках. Завдяки аналізу раніше закритих архівних документів останнім часом

у працях українських, російських і білоруських дослідників зроблено спробу наблизитися до більш уточнених показників прямих втрат СРСР у війні.

Зауважимо, що при встановленні кількості безпосередніх втрат здійснено відхід від усталеного в радянські часи методу статистичного обліку наявних документів. В першу чергу, до обліку загиблих учасників бойових дій включено 1938-1945 роки. Застосовано балансовий метод порівняння призову до лав діючої армії в роки війни до кількості збройних сил СРСР

станом на 1 січня 1946 року. Для підрахунку жертв серед цивільного населення використано метод демографічних показників його кількісного складу на початок та кінець війни.

За першим показником ця цифра склала 296219 тис. військових, для цивільного населення, за неповними даними, - 20371 тис. чоловік. Між тим, в цих дослідженнях відсутня загальна оцінка втрат народу України в Другій світовій війні. Знову ж таки, за основу бралася цифра, подана в 1975 році, з нагоди 30-річчя Перемоги у Великій Вітчизняній

війні, першим секретарем ЦК Компартії України В. Щербицьким у 6750 тис. чоловік. Ця цифра не викликає сумніву, але вона потребує певного уточнення. Адже сюди включено не лише втрати українських бійців, підпільників, радянських партизанів (за виключенням учасників націоналістичного руху Опору О.К.), цивільного населення, а й депортованих на роботи до Німеччини, певна кількість з яких згодом повернулися на Батьківщину, й розстріляних військовополонених на території України, в лавах яких перебували й представники інших національностей.

Впродовж 2000-2009 років українські дослідники здійснили більш уточнюючі підрахунки щодо військових втрат та жертв серед цивільного населення України в роки Другої світової війни, опублікувавши фундаментальні монографії: «Звитяга і жертвність. Українці на фронтах Другої світової війни», «Безсмертя. Книга Пам'яті України 1941-1945», «Полягли в снігах Суомі», «Загіблі на чужині». Доповненням до них є 143-томна «Книга Пам'яті України» та значна кількість томів «Книга Скорботи України» по всіх 24 областях й Автономній Республіці Крим. За даними вже опублікованих джерел, можна вийти на загальну оцінку безповоротних втрат 1938-1945 років громадян України в сукупності з представниками українського походження, призваних до лав діючої армії з інших союзних республік

Радянського Союзу. До лав Червоної Армії (з 1946 року Радянської) за 1941 – 1945 роки з України призвано близько 7 млн. чоловік. З них загинули на фронтах Другої світової війни, померли від ран в госпіталях, пропали без вісти 4,1 млн солдатів та офіцерів. 4559 тис. радянських воїнів, з них 3,5 млн у 1941-1942 роках, потрапили в полон. 2723 тис. розстріляні, померли в концентраційних таборах смерті, спалені в крематоріях.

Частка українців серед них становила 544600 чоловік. 16 тис. українців загинули, перебуваючи в охоронних і поліцейських частинах, в складі дивізії СС «Галичина», РВА (Російська Визвольна Армія), УВВ (Українські визвольні війська). 100 тис. членів націоналістичного руху Опору ОУН-УПА загинули, були розстріляні окупаційними німецькими військами. 4,5 млн цивільного населення України розстріляно, закатовано, спалено живцем нацистами під час каральних операцій, в 250 «робочих» таборах та 110 гетто, розміщених на території України, в гестапо та загинули в підпіллі, радянських партизанських загонах. 2,4 – 2,8 млн українських громадян вивезено до Німеччини на примусові роботи. З них 1,1 млн не повернулися до рідних осель, навіки залишившись покоїтись на чужині.

3 лютого 1944 р. по січень 1946 р. радянськими спеціальними органами вбито 110785 членів націоналістичного підпілля та вояків

УПА. В бойових діях проти них загинуло 25 тис. радянських військоволужбовців, серед яких 60 відсотків становили українські громадяни, тобто, приміром 15 тис. чоловік, переважно вихідців з Житомирської та Вінницької областей.

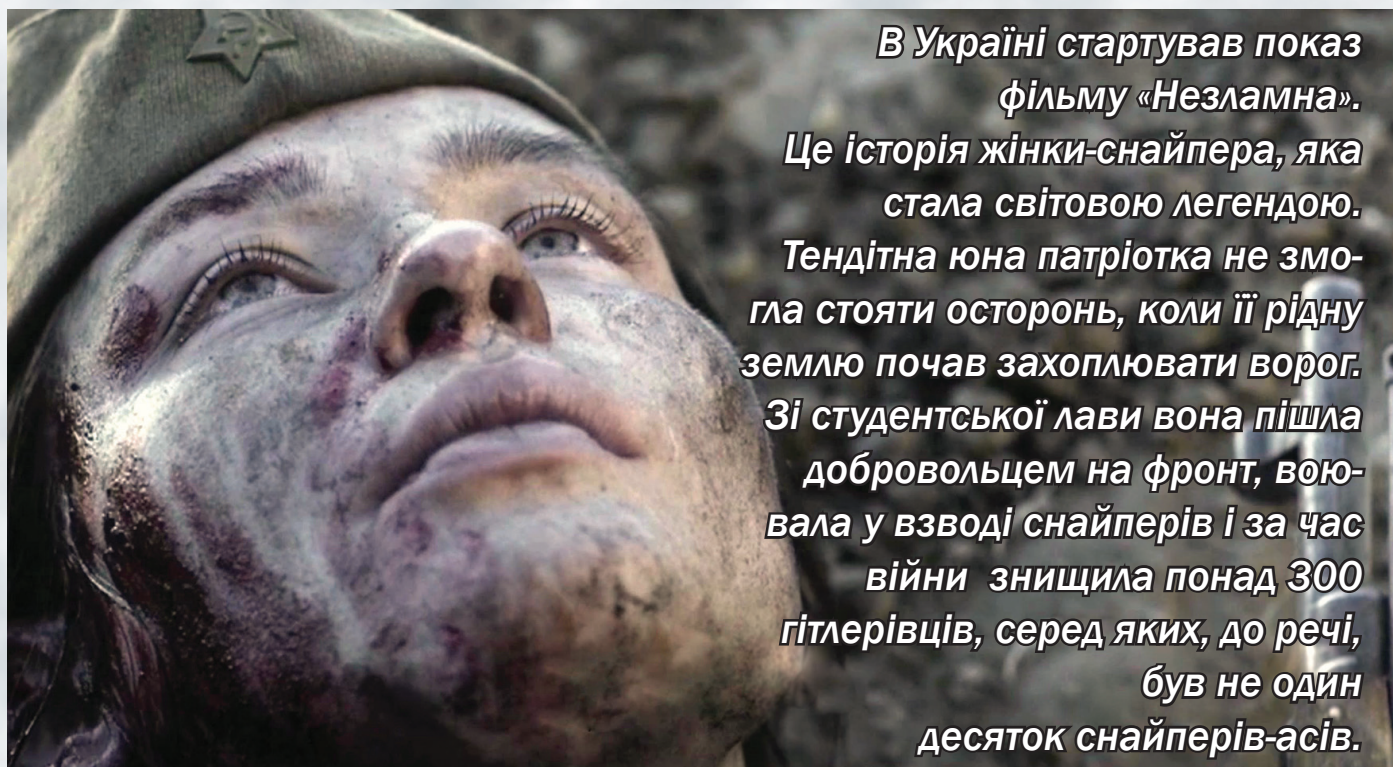
Не всі українці по закінченні війни повернулися на Батьківщину. Частина їх з різних причин залишилася на Заході. За підрахунками дослідників, станом на 1947 рік в англійській окупаційній зоні Німеччини знаходилось 54580 українців, в американській – 104 тис., французькій – 19 тис., в Австрії – 21,9 тис., в Італії – 11 тис. чоловік. Всього 210,5 тисяч. Згодом вони в своїй більшості емігрували до Північної та Південної Америки, Великобританії, Австралії, Нової Зеландії, тривалий час перебуваючи там в становищі «переміщених осіб» або «біженців».

За період німецької окупації в Україні народилося 1152 тис. дітей. Померли з природних причин 2623 тис. Отже, 1471 тис. різниці між народженими й померлими дітьми ще більше ускладнила демографічну ситуацію України на довгі повоєнні десятиліття.

Станом на 1 січня 1941 року в Україні проживало 40976 тис. чоловік. Перепис населення, здійснений в січні 1947 року, встановив його чисельність у 28799 тис. чоловік. Отже, різниця склала 12168 тисяч, тобто 29,7 відсотка. Це і є показник жертвності українців у роки Другої світової війни та її опосередкованих наслідків у перший повоєнний час.

Якщо співставити людські втрати України в роки Другої світової війни з відповідними, відносно довоєнної чисельності населення в окремих державах, то їх кількісні показники не можуть бути порівняні з нашими. Наприклад, для Польщі втрати склали 19,6 %, Югославії – 10,6%, Німеччини – 9%, Греції – 6,2%, Японії – 3,4%, Італії – 1,1%, Великобританії – 0,7 %, для США – 0,2 %. Навіть наведені дані людських втрат України далекі від вичерпності. Над їх уточненням ще тривалий час працюватимуть все нові й нові дослідники. Ретельний пошук у цьому напрямі має бути продовжений не лише науковцями, а й широким загалом, кому дорога пам'ять про кожну людину, яку забрала від нас війна.

*Олександр КУЗЬМІН,
кандидат історичних наук*

В Україні стартував показ фільму «Незламна». Це історія жінки-снайпера, яка стала світовою легендою. Тендітна юна патріотка не змогла стояти осторонь, коли її рідну землю почав захоплювати ворог. Зі студентської лави вона пішла добровольцем на фронт, воювала у взводі снайперів і за час війни знищила понад 300 гітлерівців, серед яких, до речі, був не один десяток снайперів-асів.

НЕЗЛАМНА ДУХОМ

Вона мріяла стати істориком, натомість стала легендою.

Людмила ПАВЛИЧЕНКО - найвідоміша жінка-снайпер Другої світової війни.

Її мужністю захоплювався увесь світ, а вона скромно служила Батьківщині.

Вона народилася 12 липня 1916 року в Білій Церкві. У цьому місті прожила до 14 років, поки батьки не переїхали до Києва. Після 9-го класу дівчина влаштувалася шліфувальницею на завод «Арсенал». Паралельно з роботою здобувала повну середню освіту, яка їй була потрібна для вступу у вищий навчальний заклад. Майбутній Герой, вочевидь, планувала присвятити себе гуманітарній сфері, оскільки після школи обрала історичний факультет Київського державного

університету імені Т.Г. Шевченка, де, окрім студювання історичних хронік, займалася планерним та стрілецьким видами спорту.

На жаль, Людмила Павличенко не стала істориком; проте їй судилося самій увійти в історію. Як тільки розпочалася війна, дівчина однією з перших зголосилася добровольцем на фронт, обравши за зброю самозарядну гвинтівку. Талант влучного снайпера і завзятого воїна в ній проявився у перших же двобоях. А свій бойовий рахунок

дівчина відкрила у боях під Одесою.

Згодом доля перекинула Людмилу до Криму. Там вона воювала у складі славнозвісної 25-ї стрілецької дивізії імені Чапаєва, і саме там вправність влучного снайпера Павличенко проявилась повною мірою і принесла їй славу. Навіть серед гітлерівців. Вони водночас її боялися і ненавиділи, навіть нагородили химерним прізвиськом – «Чорна відьма».

А Людмила тим часом і справді мала майже містичні уміння: влучно стріляла і за негоди, і в темряві, і за форс-мажорних обставин. Для ворога її ліквідація була ідеєю-фікс, а на неї розпочалося справжнє полювання.

Одного разу фашисти зуміли виявити Людмилу та її бойового напарника Леоніда Куценка, коли вони сиділи у засідці. По них миттєво відкрили шквальний мінометний вогонь. Леонід був смертельно поранений, проте Людмила зуміла винести його під вогнем і пробратися до своїх. І хоча фашисти вкотре дістали облизня, проте полювання на Павличенко вони не припинили.

Після кількох смертей у полку від куль гітлерівських снайперів Павличенко з метою збереження перевели до іншого полку. Проте незабаром фашисти про це

дізналися і нацькували на дівчину нового стрільця. Цього разу Людмила дістався неабиякий супротивник, на совісті якого було чимало смертей. Власне його Павличенко запам'ятала на все життя. Він став своєрідним рубіконом.

... Людмила довго чекала, коли ворожий снайпер чимось викаже себе. Проте той не поспішав, оскільки помітив спостерігача. Павличенко здогадалася про наміри німця і наказала спостерігачу відійти. У неї були свої плани на нелюда. Вона міркувала, що, залишившись у засідці на ніч, противник швидко знесилиться, адже він звик спати не просто неба в горах, а в комфортабельному бліндажі.

Зранку розлився туман. Голова в дівчини була тяжка, до того ж боліло горло, одяг наскрізь просякнув водою, а задерев'яніле тіло немилосердно ломило. Проте наполеглива Павличенко не здавала своїх позицій. Коли врешті розвиднілося, Людмила побачила, як німецький ас, ховаючись за маскувальним корчем, поволі повзе в бік. Це й стало своєрідним сигналом до двобою. Вона рушила йому назустріч.

В один із моментів очі снайперів зустрілися. В прицілі дівчина побачила жовте волосся і важку щелепу. Напружене обличчя німця було ошелешене: він не знав, що його противник – зовсім молода жінка. А Павличенко виявилася спритнішою: вона першою натиснула на курок...Почекавши, чи не обізвуться гітлерівські автоматники, Люда поповзла до вбитого ворога. Вийнявши з його кишені снайперську книжку, прочитала: «Дюнкерк».

В документі були цифри, фашист вів ретельний облік своїх жертв – п'ятсот французів і англійців прийняли смерть з його руки. Німець відкрив свій рахунок ще в Європі в 1940 році, а в Севастополь його перекинули на початку сорок другого. Молода українка змогла не лише уникнути його пострілу, але й знищити ворога.

Людмила Павличенко встигла не лише успішно воювати, а ще й готувати молодих снайперів. Газета Приморської армії так про неї писала: «Товарищ Павличенко отлично изучила повадки врага и овладела снайперской тактикой... Почти все пленные, захваченные под Севастополем, с чувством животного страха говорят о наших сверхметких стрелках».

Українська снайперка заслужено стала національною гордістю.

В складі радянської делегації під час війни вона неодноразово їздила до Канади та США, де побувала на прийомі у президента Франкліна Рузвельта. В Америці Павличенко виступала перед Міжнародною студентською асамблеєю та Конгресом промислових організацій. Багатьом американцям запам'ятався її тодішній короткий, але жорсткий виступ на мітингу в Чікаго:

«Джентльмени, – лунав над багатотисячним натовпом її дзвінкий голос. – Мені двадцять п'ять. На фронті я вже встигла знищити триста дев'ять фашистських загарбників. Чи не здається вам, джентльмени, що ви занадто довго ховаєтеся за мою спину?»

Очевидці згадують, як після цього публіка ошелешено завмерла, а потім вибухнула нестримними оплесками. Вражені талановитим радянським снайпером американці подарували їй кольт, канадці – вінчестер.

А романтичний співак Вуді Гатрі присвятив їй пісню, яку так і назвав «Miss Pavlichenko».

Ця кінострічка є спільним і, можливо, останнім українсько-російським проектом, – оскільки її почали знімати ще 2012 року. У країні-агресорі картина демонструватиметься під назвою «Битва за Севастополь», хоча сама битва там показана фрагментарно. Фільм охоплює події з 1937 по 1957 роки. Бюджет фільму становить 5 млн доларів, з яких 79% профінансувала Україна. Саму ж кінострічку знімали в Севастополі, Києві, Одесі та Кам'янці-Подільському.

**Головний редактор
Ігор МАХНО**

**Редакційна колегія:
Павло ТКАЧУК
Юрій ГУСАР
Ігор МОСЕЙЧЕНКО**

**Дизайн та верстка:
Ірина ШАПОВАЛОВА**

Думка редакції не завжди збігається з думкою авторів. Відповідальність за достовірність інформації несуть автори. Редакція залишає за собою право використовувати матеріали, редагувати та скорочувати їх на свій погляд. Листи, рукописи, фотоматеріали не рецензуються і не повертаються. Листування з читачами – лише на сторінках журналу.

При використанні матеріалів посилання на журнал обов'язкове.

Журнал зареєстровано в Міністерстві юстиції України.

Свідоцтво про державну реєстрацію:
серія КВ № 17548-6398Р
від 17.03.2011 року

Адреса редакції:
79012, м. Львів,
вул. Героїв Майдану, 32
E-mail: asvpress@gmail.com
Інтернет: <http://www.asv.gov.ua>

Віддруковано
в друкарні Академії
сухопутних військ
імені гетьмана
Петра Сагайдачного

Обсяг – 6 друк. арк.
Замовлення
№ 28 від 27.04.15
Наклад – 600 прим.

**На першій сторінці обкладинки:
учасник бойових дій Другої світової війни
полковник у відставці Семен ГІРЕНКО та
курсант Академії сухопутних військ,
учасник АТО Андрій ПЕЦ.
На останній сторінці:
Ольга БЕЗБОРДОВА
з сином-курсантом Олексієм.
ФОТО Сергія ЛИТВИНЮКА**

ОФІЦЕР УКРАЇНИ

ЖУРНАЛ АКАДЕМІЇ СУХОПУТНИХ ВІСЬК ІМ. ГЕТЬМАНА ПЕТРА САГАЙДАЧНОГО